

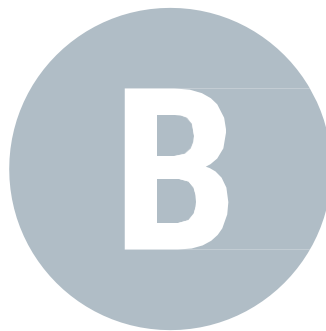

ṬAH CUA PHUNG A SI

Naute chuakka zohkhenhnak cu na tuah balmi thil lakah a sunglawi bikmi le a har bikmi thil pakhat a si. Ahohmanh nih nulepa an si hmasa bik tikah timhcia an si lo, a hlei in bawhte caah. A tanglei thawngpang nih hin hrinmi ngakchia hna caah zeidah a phung a si i zeidah ruahchanmi a si ti le nulepa asiloah zohkhenhtu nih a ngandammi le zohkhenhnak he zohkhenh awkah zeidah an tuah khawh ti hngalhthiam awkah a bawmh khawh. Ṭah cu ngakchia vialte caah a phung a si i ruahchanmi ziaza a si. An herh mi a um tikah an i chawnhbiak ning asi. A tanglei biafang tawite hi philh hlah:

ZAPI

NGAKCHIA

ANṬAP

Naute vialte an ṭap dih ti kan hngalh caah nulepa asiloah zohkhenhtu hna caah lungdonghnak asiloah a har tukmi a si lai lo tinak a si lo. Hi lamhruainak cu Ngakchia Hninh Zawtnak (Shaken Baby Syndrome) ruangah ngakchia hna caah ruahlo piin hliamhma asiloah thihnak hmanh khamnak caah bawmtu ah pek a si.

NANGMAH LE NANGMAH FIM I CHIM

Ngakchia Hninh Zawtnak (Shaken Baby Syndrome) / Fahnak pek hmanngmi Lu Thinglung hma (Abusive Head Trauma) timi cu zaidah a si? Ngakchia Hninh Zawtnak/Fahnak pek hmanngmi Lu Thinglung hma cu ngakchia nih fak tuk in hninh a ton tikah, thluak rawhnak, mitcawtnak, asiloah thihnak tiangin hliamhma fakpi a chuahter mi kha asi. Thla 3 in 6 kar ngakchia hna caah tihnung bik a si.

AṬAPMIN GAKCHIA NGAMTERNAK CAAH RUAHNAK CHEUHNAK

A hrampi herhmi:

Naute cu a rawl a tam lo asiloah a hnawm thlen a herh lo ti kha thei.

Ngandamnak

Cheknak: Ngakchia cu a dam lo tiah a langh ahcun, sibawi sinah va kal.

Cawlcanghnak:

Ngakchia cu ke in kalpi asiloah mawtaw mawng.

Hnemhnak Dirhmun:

Naute cu na liang ah dirter.

Dawpnak:

Naute cu pacifier asiloah kutpi kha dawp ter.

Hninh:

Na kut chung i gakchia kha nem tein hninh.

Lungdaihnak Aw:

Nem tein bia chim, hlasak, asiloah lungdaih ter tu hla phunh.

Thli Chuahnak:

Naute nih thli a ngeih le ngeih lo zoh law chuahter khawh i zuam.

NANGMAH LE NANGMAH I ZOH KHENH

- Na thaw fak pi in chuah.
- Pum cawlcanghnak tuah asiloah mi hen biaruhnak ngei.
- Hla ngai, ca rel, asiloah TV zoh.
- Na zumh mi pakhat khat kha bawmh hal.

Ngakchia pakhat cawmkennak caah “khuate pakhat a hau” taktak ko.

Nangmah le na fa bawmhchanh khawhnak ding caah bawmhnak system ser cu a biapi tuk. A si khawh ahcun, timhcia tein um law na fa he thil sining a har tuk tikah bawmhchanh awak na bochan khawhmi a biapimi minung pawl kha hngalh hna. A tthawngmi pumpak nih a herh tikah bawmhnak a hal. Na fa nih an in lawmh lai!

BIAK HAKARHTER

- Hi lamhruainak hi midang sinah hrawm hna.
- Na fa a zohkhenh khomi ngakchia zohkhenhtu le zohkhenhtu hna kha cawnpiak hna.
- Nau no a ngei mi chungkhar a siloah hawikom kha bawm hna.

PHILHHLAH:

Tahnak nih nau a hliam lo... HNINH nih a hliam! Zei tik hmanh ah, Ngakchia kha Hning Hlah! Naute hninh a tong tiah na lungrinh ahcun, emergency khan ah va kal colh. A dang theih na duh ahcun, Indiana Ngakchia Hremnak Khamnak (Prevent Child Abuse Indiana) ah pehtlainnak tuah. Hngalhnak i hrawmnak nih ngakchia pawl a huhphenh hna.

KHAMNAK & AHARAM PAWL

Hlathlainak nih a langhter ning ahcun chungkhar fimcawnnak le bawmhnak program hna thawngin, hremnak le zohkhenh lonak a tliknak cu ngol khawh a si. Bawmhnak, thawngpang le tuan tein bawmhnak a petu program hna cu hrem a hmanngmi nulepa le chungkhar hna bawmhchanhnak lam tha bik an si.

THAWNGPANG LE BAWMHNAK HNA

Khamnak le nulepa sinak kong theihternak le bawmhnak caah, kan website www.pcain.org, ah va zoh, **1.800.CHILDREN** (1.800.244.5373) ah chawn, asiloah **2-1-1 Hotline**.

NGAKCHIA HREMNAK KHA REPORT TUAH

Ngakchia hremnak le zohkhenh lonak report tuah awkah **1.800.800.5556** ah chawnh khawh a si

KAN THA CHUAHMI HI THA KAN PE

Kids First License Plate cawknak in ngakchia fahnak peknak le zohkhenh lonak khamnak caah ramkulh pumpi kan riantuannak bawmhchanh. A dang theihhngalhnak caah na umnak BMV asiloah www.in.gov/dcs/2456.htm ah va kal.

A HIM HIMNAK

Ahohmanh nih bawhte kha hlawt a hau lo. **Indiana Himnak Phunglam (Indiana Safe Haven Law)** nih mi pakhat nih tlaih le taza cuai ttih lo le **min langhter loin** a duh lomi bawhte kha a pek khawh nak nawl a pek.

Nulepa, chungkhar, hawikom, riantuantu asiloah tlangbawi, zatlang riantuantu asiloah rian a ngeimi pakhatkhat nih ni 30 tang bawhte zohkhenhnak nawl kha Indiana...

SIIZUNG

PHUNGLAM ZULHNAK ZUNG BAWI

SIIBAWI

MEITHAT TU ASILOAH “HIMMI” AH BAWM” MEITHATTU PAWL UMNAK ZUNG HNA AH HMUH KHAWH MI

SII

PARAMEDIC ASILOAH EMERGENCY SII LEI THAMSANG HNA

ASILOAH MI DANG EMERGENCY SII RIANṬUANNNAK A PE KHO MI

Naute cungah timhcia tein fahnak peknak hmelchunhnak a um lo chung paoh cu, naute a kaltakmi kong he pehtlai in zehmanh theihternak tuah a hau lo. Chuah ni, miphun, nulepa sii lei tuanbia, ngakchia ngandamnak asiloah ngakchia zohkhenhtu caah a thahnemmi thil paohpaoh (zunthlum zawtnak, HIV asiloah chungkhar sii lei tuanbia dangdang ti bantuk) kong hngalhnak a um ahcun kan i lawm tuk lai.

PHUNG HRAMTHAR

July 1, 2018 thawk in, ngakchia chuak ka himnak thilri pawl telh chih dingin upadi thar an fehter. Hi upadi chung ah zeidah a um timi kong he pehtlai in nangmah le nangmah i hngalh ter deuh na duh ahcun, <https://tinyurl.com/mvktk9vx> ah va zoh. A tawinak tlawmpal cu hihi an si:

- A** Emergency sii lei riantuannak a petu nih, biaceihnak zung nawlpeknak um loin, ngakchia cu ni sawmthum (30) nak tam lo a simi, asiloah a si ko lai tiah a langmi, ngakchia cu ngakchia nulepa nih amah lungtho tein zohkhenhtu sinah a chiah ahcun, cohlanmi ngakchia himnak thilri ah, asiloah nulepa nih kir than ding in a timhnak a langhter lo ahcun, zohkhenhnak a lak lai.
- B** Hi then tangah ngakchia zohkhenhnak a lakmi emergency sii lei riantuannak a petu nih ngakchia pumsa ngandamnak asiloah himnak kilven awkah a herhmi thil paoh a tuah lai.
- C** Ahohmanh nih lungtho tein ngakchia kha emergency sii lei riantuannak a petu sinah, asiloah cohlanmi hrinmi himnak thilri ah a kaltak ahcun, nulepa/minung(mi) min phuan awk a si lo.

- D** Naute himnak thilri hmanna nawl a pemi sizung, cun a herhmi thilri a tlinhmi cu, naute himnak thilri hmanna he aa pehtlaimi thil tuahnak asiloah tuah lonak caah rammi liability in a luat, cu thil tuahnak asiloah tuah lonak nih cun zohkhenh lonak nganpi asiloah timhcia tein asiloah duhsah tein thil diklo tuahnak a si lo ahcun.
- E** Subsection (a)(1)(C) ah langhtermi hrinmi ngakchia himnak thilri cu subsection (a)(1)(B) ah langhtermi thil sining hna tlinh loin rian a ttuan peng kho.

NOTE: Naute cu zohfel a si hnu le sii lei thlopbulnak (a herh ahcun) pek a si hnu ah, Indiana Ngakchia Zohkhenhnak Zung nih Ngakchia Humhinnak Riantuannak hmangin naute cu zohkhenhnak ah a lak lai i cuka ahcun zohkhenhtu sinah chiah a si lai.

Thawngpang tam deuh cu: www.nationalsafehavenalliance.org ah zoh khaw asi.

KANMAH KONG TAM DEUH

Ngakchia hremnak khamnak Indiana cu ngakchia hremnak le zohkhenh lonak khamnak caah aa tinh. Cutin tuahnak thawngin, Indiana cu kan fale caah a him deuhmi, a ttha deuhmi hmun ah kan ser.

THAWNGPANG LE BAWMHNAC HNA

Nulepa nih man loin ruahnak cheuhnak an hmuh khawh i an dirhmun he pehtlai in thimnak phunkip kha **National Safe Haven Hotline 1-866-992-2291** ah chawnh in asiloah www.SHBB.org ah online in an i ruah khawh. Cun 2-1-1 Thilri Line, asiloah **988 Lungthin Ngandamnak Hotline** zong an chawnh khawh hna.

NGAKCHIA HREMNAK KHA REPORT TUAH

Ngakchia hremnak le zohkhenh lonak report tuah awkah **1.800.800.5556** ah chawnh khawh a si

KAN THA CHUAHMI HI THA KAN PE

Kids First License Plate cawknak in ngakchia fahnak peknak le zohkhenh lonak khamnak caah ramkulh pumpi kan riantuannak bawmhchanh. A dang theihhngalhnak caah na umnak BMV asiloah www.in.gov/dcs/2456.htm ah va kal.

LUNGRETHEIHNAK KHUAKHAANNAK

A HARBKMI RIAN TUAN:

A tanglei duhnak thawngthanhnak a phi a pe ding minung zeizat dah na hngalh hna?

BAWMHNAK DUHHE RH!

Atthatnakangeimin

Paasiloahnucaahrian

Alethnihasiloahalett

Zarhpilezarhtekharasiloa

THAWKNAK AH \$0.0

📍 247 Anywhere St., Any Cit

KUM 18

Caan Sau Biakamnak
(A tlawmbik kum 18)

THAZANG SANG

Rikhiah um lomi Taksa le
Thinlung Thazaang A Herh

Thlahlawhhlawm, lu

MAH LE MAH ZOHKHENHNAK KHA CAWNG:

A tlamtling dih mi nulepa an um lo! Mi vialte nih a caan ah bawmhnak an herh. Nu le pa si cu nunnak ah a har bikmi rian pakhat a si, asinain cawnpiknak tlawm bik kan hmuhmi a si. Tha tein tuah na duhmi thil vialte he aa lo in, nulepa sinak nih rian kha tha deuh in tuan khawhnak lam phunphun cawn a hau. Nulepa pakhat dirhmun in na thilti khawhnak kha ttha tein hman khawhnak ding caah lungretheihnak tawlrelnak caah hi ruahnak cheuhnak hna hi i zuam.

• Nangmah le Nangmah I Hloh

Na thaw fak pi in chuah, lam kal, na mit kha khar law pahra tiang rel, hla ngai, caan tawite chung TV zoh asiloah rili kam dawh ah ni lum le thli nemte he naa dinh lio kha ruat -- thil sining chungin i hlat sawhsawh. Lungthin lei dinh caan tawite lak cu hmuhning thar he lungretheihnak ton khawhnak lam a si kho.

• Bawmhnak Kawl

Chungkhar le hawikom bawmhnak i bochan. Nangmah le nangmah aa lawmhertu, ruahchannak a pemi, asiloah dawtnak a ngeimi hna sinah va kal. Anmah he i zuamcawhnak hna kha tawlrel hna asiloah nulepa sinak in caan tawite dinh caan pek awkah na fale zoh awkah caan khiah piak hna. Thil sining a biapi tuk hlan ah dinh caan suai cu a fim i ruahchannak he na i ruahchanmi tinhmi a pek khawh.

• Ngandam tein um

Nangmah le nangmah kha ngandam tein um. Rawl ttha tein ei, pum cawlcanghnak tuah lengmang, ih caan tam deuh ngei, cun na pumsa damnak kha biapi ah chia. Mah nih hin ngakchia zohkhenhnak caah chungkhar asiloah hawikom bochan tinak a si kho -- asinain nulepa sinak zuamcawhnak ah na pum kha ttha tein chia a biapi.

• Cazin pakhat tuah

Na tuah duhmi thil hna kha cazin ah khumh law TUAH HNA!! Thilri tlawmpal thim law an caah caan pe. Chungkhar le hawikom kha bawmh hal hna. Lungretheihnak hloh khawhnak lam tha taktak a si.

• Buainak ton ding i Ruahchan

Buainak a chuahter khomi thil hna kha rak i ruahchan. Na ngakchia nih stereo he lentecelh a duh i cu nih cun an in buaiter ahcun, stereo kha thial. A nuammi le a himmi lentecelhna thilri hna he thleng. Na fa caah a hleiin lentecelhna hmun sernak thawngin, buainak a chuah hlanah na kham khawh.

• Lungretheihnak Kong Chim

Na lungretheihnak kong kha ruahnak petu, zumhawktlak ruahnak cheutu asiloah hawikom he bia i ruah. Caankhat cun na lung chungin thil chuah sawhsawh nak ah a bawmh.

• Lungretheihnak Um lo Tuanbia

Lungretheihnak um loin nulepa sinak timi cu a hmaan lomi a si -- asinain a ttha deuhmi nulepa si khawhnak ding caah na lungthin uk khawhnak lam na hmuh khawh.

KANMAH KONG TAM DEUH

Ngakchia hremnak khamnak Indiana cu ngakchia hremnak le zohkhenh lonak khamnak caah aa tinh. Cutin tuahnak thawngin, Indiana cu kan fale caah a him deuhmi, a ttha deuhmi hmun ah kan ser.

THAWNGPANG LE BAWMHNAC HNA

I runvennak le nulepa zohkhenhnak kong tam deuh le bawmhnak caah, kan website ah va zoh asiloah **1.800.CHILDREN** (1.800.244.5373), **211** Emergency Line, asiloah **988** Suicide Hotline ah chawn.

NGAKCHIA HREMNAK KHA REPORT TUAH

Ngakchia hremnak le zohkhenh lonak report tuah awkah **1.800.800.5556**

KAN THA CHUAHMI HI THA KAN PE

Kids First License Plate cawknak in ngakchia fahnak peknak le zohkhenh lonak khamnak caah ramkulh pumpi kan riantuannak bawmhchanh. A dang theihhngalhnak caah na umnak BMV asiloah www.in.gov/dcs/2456.htm ah va kal.

NANGMAH LE NANGMAH FIMICHIM

Zawtnak khamnak zung (CDC) nih ram pumpi huap in kum 1-4 kar ngakchia hna caah hliamhma ruangah thihnak a chuahtertu bik a si tiah a thanh. Nifatin United States ah, a tlangpi in ruahlopi in thihnak 11 a chuak i, kum khat ah a dihlak in thihnak 4,000 hrawng a um. Indiana ah, 2018-2021 tiang ah tichung pil in a thimi dihlak 216 an um.

Zohkhenhnak

Ngakchia nih ti hnimh a thiam ko zongah, a pawngkam ah ti a um tikah zohkhenh peng an herh. Ngakchia pakhat nih a phak khawhnak hmun ah mi pakhatkhat a um zungzal nakhnga zohkhenh, a hlei in kum 5 tang ngakchia hna caah.

Zohkhenh Lomi Lentecelhnak A Um Lo

Lentecelhnak thilri kha ti chungah chia hlah, zeicahtiah ngakchia nih an zulh khawh hna. Ngakchia tete na ngeih ahcun dawh ngaimi saram/lentecelhnak thilri bantuk a simi chlorine floaters zong hrial ding a si.

Ti kha hlonh

Ti kholhnak tidil, ti kholhnak kuang, bawm, asiloah ti a tla khomi thil paohpaoh kha hlonh hna law a hnulei in mer hna.

Tidil

Ti dil himnak khuhnak le ralrin peknak nih huhphenhnak a pek. Tidil vialte kha zoh hna law khuadawm an um lo ti kha zohfel.

Khuachung Tidil

Khuachung ti dil na ngeih ahcun, nunnak khamhtu a um ti kha i cinken, asinain nunnak khamhtu hna cu ngakchia zohkhenhtu an si lo!

Vawlei cung Tidil

Hlei, innleng thilri le lentecelhnak thilri pawl kha hlat deuh ah chiah hna. Ngakchia tete cu na ruahnak nakin tlang kai thiam an si.

Hnahnawh tu thil hna

Hnahnawh tu thil hna (phone, electronic thilri, midang he i tonnak) kha tlawmter.

Hau le Kutka

Mipi tidil, ti khonnak tidil asiloah tidil paohpaoh ah innkaa le kharmi kutka hna kha dirkamh. Upa lawng nih tawhfung an ngeih awk a si. a tlawmbik pe 4 a sangmi 4-sided fencing tuah ding in ruahnak cheuh a si. Cu khamnak ah cun amah tein aa khar khomi le ngakchia nih an phak khawh lonak hmun ah amah tein aa khar khomi kutka aa tel awk a si. Ti dilnak thilri cu innkaa he aa hlatnak ah chiah ding a si caah tthutdan ah hman khawh a si lai lo.

Ngakchia Fimcawnnak

Ngakchia pawl kha ti tthnung, nunnak khamhnak angki a biapitnak le ti thuk lo ah pilnak kong cawnpiaak hna. Ngakchia upa deuh hmanh kha zohkhenhnak tha le nunnak khamhnak angki hruk loin tiva asiloah tidil chung kalnak tthnung kong kha cawnpiaak hna. Ti chung i pilnak asiloah ti chung zuannak kong kha theihter hna, a hlei in a tanglei an hmuh khawh lo ahcun. A him lomi rang tuknak cu ti chungah tuah awk a simi thil a si lo.

A khal mi Ti

Tidil, tivate le tidil hna cung i tikhal kha hrial. Tikhal cu zeitluk in dah a chah asiloah a feh timi hngalh a har. Tikhal chungin tlaknak nih tichung pilnak, thihnak, asiloah a dang ngandamnak lei harnak fakpi a chuahter khawh, cu hna cu hypothermia tibantuk an si.

Zu hrial

Ti pawng ah zu din cu tihnung ngai a si kho. Ritnak nih biaceihnak a hrawh khawh, tihnung deuh in tuah khawhnak, riantuan tti khawh lonak le lehrulhnak caan a hrawh khawh.

NANGMAH LE NANGMAH I CAWN PIAK

A kih le a lum

Inn ah ti lum lumternak cu 120° Fahrenheit ah chiah ding a si. Nulepa le zohkhenhtu hna nih innchung ti lum cu ngakchia caah a him ti hngalh khawhnak ding caah meikhu khamnak thilri zong an chap khawh.

Ngakchia Himnak

Ngakchia pawngkam ah zunput tthutnak khar kha thumh

Phunghram asi

Indiana upadi nih cun tilawng a kal lio ah kum 13 tang ngakchia nih US rili kam ralvengtu hna nih an cohlanmi nunnak khamhnak angki (US Coast Guard Approved Life Jacket) an i hruk a hau tiah a ti. Nunnak khamhnak Angki (Life Jacket) cu upa zohkhenhnak aiawhtu a si lo.

Ti lio Cawnnak

Na fa le nangmah caah ti lio cawnnak ah min pe. Ti lio cawnnak cu tichung pil in thihnak khamnak caah a biapi tukmi a si..

Chanhchuahnak Fimcawnnak

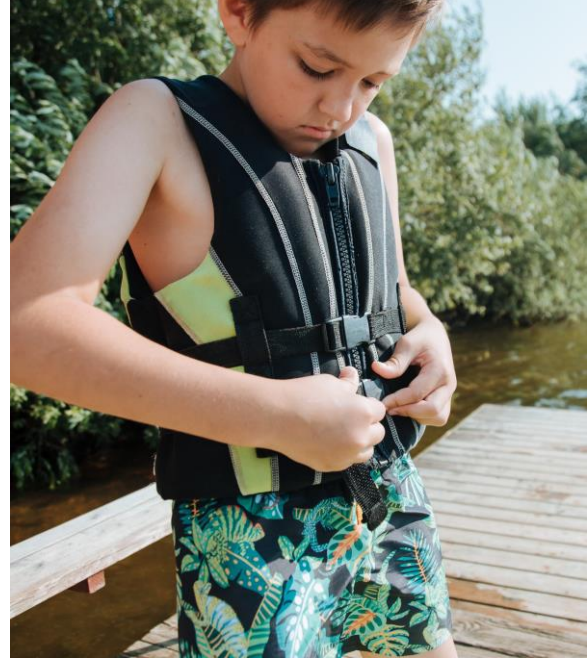
CPR cawng law chanhchuahnak thilri, phone le emergency nambar pawl kha tidil vialte pawng ah chiah.

Ngakchia zohkhenhtu le chungkhar

Ti himnak kong he pehtlai in na fale a zohkhenhtu paoh kha cawnpiak hna. An thilri kha zohfel law na fa ti pawng ah a um khawhnak kong kha hal hna.

KANMAH KONG TAM DEUH

Ngakchia hremnak khamnak Indiana cu ngakchia hremnak le zohkhenh lonak khamnak caah aa tinh. Cutin tuahnak thawngin, Indiana cu kan fale caah a him deuhmi, a ttha deuhmi hmun ah kan ser.

TIMHTUAHNA K TUAH

athami dea loffu n b utit
ngaihchiatnak zong a
chuahpi khawh.
Timhtuahnak fawimi in kan

PCAIN.ORG

THAWNGPANG LE BAWMHNAC HNA

I runvennak le nulepa zohkhenhnak kong tam deuh le bawmhnak caah, kan website ah va zoh asiloah **1.800.CHILDREN** (1.800.244.5373) ah chawn.

NGAKCHIA HREMNAK KHA REPORT TUAH

Ngakchia hremnak le zohkhenh lonak report tuah awkah **1.800.800.5556** ah chawnh khawh a si

KAN THA CHUAHMI HI THA KAN PE

Kids First License Plate cawknak in ngakchia fahnak peknak le zohkhenh lonak khamnak caah ramkulh pumpi kan riantuannak bawmhchanh. A dang theihhngalhnak caah na umnak BMV asiloah www.in.gov/dcs/2456.htm ah va kal.

HMUNKHATAH, KHAMNAK CU KAN T UAH KHAWH.

A HO NIH DAH A ZOH NA FA?

NA THEI MAW?

Na fa kha hawi asiloah zohkhenhtu sinah na chiah tikah, nangmah nih na pekmi zohkhenhnak bantuk tein an in pek lai tiah na ruahchan—asinain cucu a zungzal in a fekmi a si lo. Mi tampi nih zohkhenhnak ah an bawmh khawh, cu hna lakah cun lungthin lei ngandamnak kong he pehtlai in harnak a ngeimi, ritnak sii hmanna, thinhunnak kong he pehtlai in buainak a ngeimi, asiloah innchungkhar buainak a ngeimi hna an i tel, cu nih cun hremnak le zohkhenh lonak a karhter. Zohkhenhtu hna nih hmuhtonnak an ngei lo men lai asiloah ngakchia cungah a hmaan lomi ruahchannak an ngei men lai. Na fa himnak caah na ruahchannak kha fiang tein chim cu a biapi tuk, zeicahtiah ngakchia pakhat kha fakpi in fahnak pek awkah uk khawhnak caan tawite lawng a rau.

Tihnung tuk mi palhnak na tuah khawh. Na hawi/zohkhenhtu kha na fa he hmunkhat ah na chiah hna hlanah zohfelnak ah caan hman. Pehtlainnak kha zoh. Nangmah le na fa nan i nuam i pehtlainnak cu aa tlak ti kha i cinken.

NA HAWI/ZOHKHENHTU NIH A TUAH MAW

- Na fa nih an kum he aa tlak lomi thil a tuah khawh lai tiah a ruahchan maw?
- Na fa nih phunglam a buar asiloah lamhruainak a zulh lo tikah a fak tuk in a lehrulh maw?
- Na fa a ʔah tikah asiloah a thin a hun tikah thinhunnak asiloah lungsau lonak a langhter maw?
- Na fa kha min chia in auh asiloah na fa kha bia dawhcah lo in chawnh? • Na fa ttihter cu nih a chuak tiah na ruat maw?
- Na fa na fahter maw?
- Na fa pawngkam ah zu tam tuk din asiloah ritnak sii hman?

Hi biahalnak pakhat hmanh “a si” tiah na leh ahcun, na fa cu tihnung hmun ah a um kho. Thil dik tuah – na fa zohkhenh dingin ahodah na sianh lai ti kha ralring tein thim.

ZOHKHENHTU PAKHAT A HNGALH A HERHMI

Tahnak tei khawhnak

- Na fa a ngam nak ding caah ze i nih dah a bawmh bik. Na kal hlanah na hawi/zohkhenhtu kha na fa zeitindah a hnangamter lai ti kha hmuhsak.
- Naute kha a himnak hmun ah chia law na fa nih a ʔah a ngol lo ahcun a rannak in chawn.
- Na fa nih zeidah tuah a duh i ze i lentecelhnak dah an duh. Na hawikom/zohkhenhtu kha nangmah le na fa zeitindah hmunkhat ah lentecelh nan duh ti kha hmuhsak.

Him tein lhnak

- Na fa cu amah lawngin a ih zungzal awk a si i upa asiloah ngakchia dang he a ih lo awk a si.
- Na fa cu a keng in a it zungzal awk a si i ihkhun/bassinet/Pack 'n Play ah a it zungzal awk a si i a nemmi ihkhun, puan, asiloah chantling he a it awk a si lo.

Hnawmhnaah/Zunput

- Na fa kha zeitindah zunput asiloah diaper a tuah lai. Na fa nih accident a ton ahcun a poi lo ti kha hngalhter hna.
- A thiangmi thilthuam le hnawm hna kha chia peng.

Rawleinak

- Na fa nih zeizat dah a ei tawn i na fa nih a ei dih lo ahcun a poi lo ti kha.
- Rawl thurhnawmhnaah cu a poi lo!

Ti Himnak

Ngakchia kha ti kholhnak, tidil asiloah ti in a khatmi thil dangdang, zunput telh in a um lio ah zoh zungzal.

Dingrep ngeih

Ngakchia kha zeitikhmanh ah beng hlah, rak hlah, thil hlonh hlah, hninh hlah asiloah tuk hlah.

ZEIDAHNATUAHKHAWH?

Inn in chuah tikah

- Na phone number le a dang emergency number pawl kha chia ta.
- Na Hawi/Zohkhenhtu kha bawmhnaah hal awkah an in auh zongah a poi lo ti kha hngalhter.
- Na um lo lio ah zohkhenhtu he i chawn.

Inn Na Phak Tikah

- Hawi/Zohkhenhtu kha na um lo lio ah zeidah an tuah tiah hal hna.
- Hawi/Zohkhenhtu a kal hnu ah, ngakchia kha an duh hna maw tiah hal hna.
- Na fa ziaza kha zoh, a hlei in ngakchia asiloah bawhte. Na fa cu a daimi le a nuam mi a lo maw?
- Thil pakhatkhat a palh tiah na lunghrinh asiloah an i hliam ahcun bawmhnaah hal colh hna.

Na Fa kha Cawnpiak

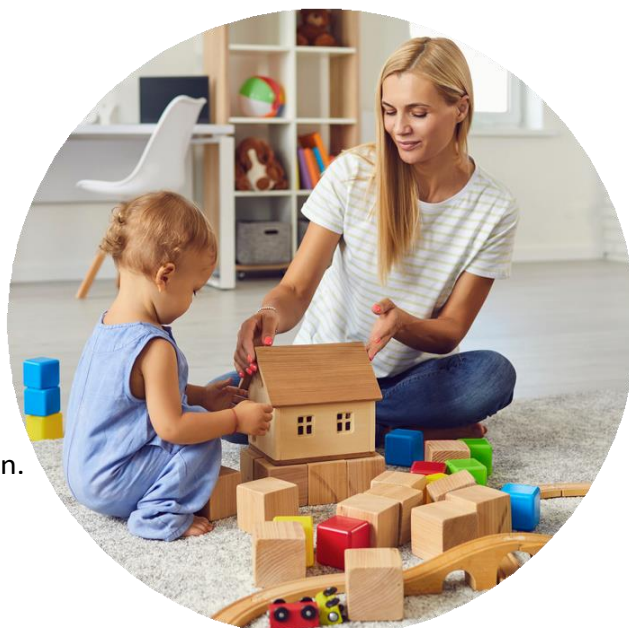
- Tihnung an si tiah an ruah ahcun auh awk asiloah kal awk zumhawktlak innpa min.
- Emergency ah “911” zeitindah auh ding a si.
- Hawi/Zohkhenhtu he an ngeih khawhmi buaibainak le lungretheihnak hna kha nangmah he i ruah awkah biachim cu a poi lo.

Ngakchia zohkhenhnak hmun asiloah zohkhenhtu kaw!

- Na zohkhenhtu asiloah ngakchia zohkhenhnak hmun cu license asiloah certificate a ngeimi a si maw?
- Upat le ngakchiat zat cu zeizat dah a si?
- An thilri cu zeidah a lawh...thuhmi hmun, ti ttihung a um maw?
- lhnak Himnak phunglam kongah fiang tein chim.
- Nikhat chungah ruahlo piin phone chawn asiloah va leng law “atu ah ka fa cu khuazei ah dah a um?” tiah hal.

THILRIHNA

- Nulepa sinak kong ruahnak cheuhnak le khuachung thilri kong theihhngalhnak tam deuh hmuh na duh ahcun, **1-800-CHILDREN** asiloah “**211**” ah chawn.
- Chungkhar buainak kong he pehtlai in man loin, thuhmi thawngpang le riantuannak caah Ram pumpi Innchungkhar Buainak Hotline **1.800.799.7233** ah chawn
- Lungthin lei ngandamnak kong biahalnak caah “**988**” ah chawn.
- Ngakchia hremnak asiloah zohkhenh lonak lunghrinhmi report tuah awkah, Indiana Ngakchia Hremnak/Zohkhenhnak Hotline **1.800.800.5556** ah chawn

KANMAH KONG TAM DEUH

Ngakchia hremnak khamnak Indiana cu ngakchia hremnak le zohkhenh lonak khamnak caah aa tinh. Cutin tuahnak thawngin, Indiana cu kan fale caah a him deuhmi, a ttha deuhmi hmun ah kan ser.

THAWNGPANG LE BAWMHNAC HNA

I runvennak le nulepa zohkhenhnak kong tam deuh le bawmhnak caah, kan website ah va zoh asiloah **1.800.CHILDREN** (1.800.244.5373) ah chawn.

NGAKCHIA HREMNAK KHA REPORT TUAH

Ngakchia hremnak le zohkhenh lonak report tuah awkah **1.800.800.5556** ah chawnh khawh a si

KAN THA CHUAHMI HI THA KAN PE

Kids First License Plate cawknak in ngakchia fahnak peknak le zohkhenh lonak khamnak caah ramkulh pumpi kan riantuannak bawmhchanh. A dang theihhngalhnak caah na umnak BMV asiloah www.in.gov/dcs/2456.htm ah va kal.

HMUNKHATAH, KHAMNAK CU KAN TUAH KHAWH.